

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001539

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маслак Вікторія Ігорівна

2. Viktoriia Maslak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 022

Назва наукової спеціальності: Дизайн

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 022 Дизайн

Дата захисту: 27-06-2025

Спеціальність за освітою: 022 Дизайн

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 27311

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.32.01

Тема дисертації:

1. Етнокультурні традиції у дизайні сучасної української упаковки
2. Ethnocultural Traditions in the Design of Modern Ukrainian Packaging

Реферат:

1. У дисертації досліджено особливості застосування етнокультурних традицій у дизайні сучасної української упаковки як чинника збереження культурної ідентичності та формування конкурентоспроможного візуального образу продукції. Актуальність теми обумовлена зростанням зацікавленості у національній самобутності, посиленням ролі локальних брендів та запитом на автентичність у глобалізованому світі. Метою дослідження є виявлення засобів і особливостей використання етнокультурних традицій у дизайні української упаковки. Завдання: – проаналізувати джерела з питань дизайну упаковки; – дослідити історію розвитку упаковки в Україні з 1991 р.; – визначити особливості української етнокультурної ідентичності в дизайні; – розглянути вплив етностилю на сучасний український дизайн упаковки; – проаналізувати актуальні тренди та методологічні підходи до створення етнодизайну; – охарактеризувати стан таропакувальної галузі; – визначити перспективи розвитку етнокультурних напрямів у дизайні упаковки. Об'єктом дисертаційної роботи є сучасний дизайн споживчої упаковки в Україні. Предмет дослідження – принципи застосування етнокультурних традицій в дизайні сучасної української упаковки. Хронологічні та

географічні межі дослідження: охоплюють територію України з 1991 року до сьогодення. Теоретико-методологічними засадами дослідження стали праці українських і зарубіжних дослідників у галузі дизайну, етнокультури, візуальної комунікації. Серед них – В. Даниленко, В. Косів, Н. Удріс-Бородавко, О. Ганоцька, І. Юрченко, В. Кривошей, Н. Сбітнева, Т. Божко, О. Чуева, І. Юрченко, І. Гамова, та ін. Методи дослідження: – історико-культурний, семіотичний, маркетинговий, етнодизайнерський; – порівняльний аналіз; – елементи кількісних (опитування) та якісних (професійні бесіди, аналіз контенту) методів; – практика дизайну як прикладна форма вивчення. Теоретичне значення полягає в науковій реконструкції процесів взаємодії етнокультурних традицій і дизайну упаковки, що дозволяє формувати нові підходи до вивчення візуальної ідентичності української продукції. Практичне значення дисертації полягає в можливості використання її результатів дизайнерами, що працюють з етнокультурною тематикою, а також дослідниками й студентами, які вивчають український графічний дизайн. Матеріали можуть бути основою для навчальних програм і подальших наукових розвідок у сфері сучасного українського дизайну упаковки. Наукова новизна результатів. Уперше: – досліджено специфіку етнокультурних традицій у дизайні упаковки з 1991 р.; – розкрито концептуальний підхід до інтеграції етноелементів як засобу візуальної ідентифікації; – запропоновано методіку створення дизайну упаковки з урахуванням традиційної естетики. Уточнено: – роль етнокультурних мотивів у формуванні конкурентоспроможності продукції; – специфіку колористики та символіки у сприйнятті упаковки; – еволюцію українського пакувального дизайну. Набуло подальшого розвитку: – підходи до поєднання етнічних елементів із сучасними технологіями; – принципи сталого дизайну; – дослідження впливу етнокультурної ідентичності на вибір споживача. Особистий внесок здобувача. Здобувачем самостійно проведено аналіз етнокультурних особливостей дизайну української упаковки з використанням знань із культурології, маркетингу, соціології. Усі результати – формоутворення, комунікаційні функції, концепції етнодизайну – отримані автором самостійно. У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, межі та методи дослідження, новизну, практичне й теоретичне значення, а також структуру і зміст роботи. У першому розділі здійснено огляд джерельної бази, визначено науково-понятійний апарат і методологію. Встановлено, що тема недостатньо опрацьована в контексті поєднання етнокультури з сучасним пакувальним дизайном. У другому розділі проаналізовано історію становлення етнодизайну в упаковці України. Виявлено еволюцію від традицій до інновацій та взаємозв'язок між етнокультурною ідентичністю й розвитком індустрії. У третьому розділі досліджено актуальні тренди у світовому та українському дизайні упаковки. Окреслено напрями розвитку: екологічність, персоналізація, мінімалізм, smart-упаковка, а також вплив українських традицій на їх формування. Визначено новітні тенденції, що набувають популярності: біодинамічні матеріали, нанотехнології, AI-дизайн, гейміфікація. Окреслено п'ять методологічних підходів до створення етнодизайну: історико-культурний, семіотичний, маркетинговий, технологічний та етнодизайнерський – кожен з яких спрямований на гармонійне поєднання традицій і сучасних дизайнерських рішень. У четвертому розділі висвітлено сучасний стан пакувальної галузі в Україні та перспективи розвитку етнокультурного напрямку через нео-фолк, модульний дизайн, мультикультурний синтез, цифрові технології та інтерактивні засоби.

2. This dissertation explores the application of ethnocultural traditions in the design of contemporary Ukrainian packaging as a factor in preserving cultural identity and shaping a competitive visual image of products. The relevance of the study is driven by the growing interest in national uniqueness, the rising influence of local brands, and the demand for authenticity in the globalized world. The aim of the research is to identify the means and features of incorporating ethnocultural traditions into Ukrainian packaging design. Research objectives: – analyze sources related to packaging design in Ukraine; – study the history of packaging design in Ukraine since 1991; – identify the features of Ukrainian ethnocultural identity in packaging design; – examine the influence of ethnic style on contemporary Ukrainian packaging design; – analyze current trends and methodological approaches in ethnodesign; – describe the current state of the packaging industry; – outline the prospects for the development of ethnocultural directions in packaging design. Object of the research: contemporary consumer packaging design in Ukraine. Subject of the research: principles of applying ethnocultural traditions in the design of contemporary

Ukrainian packaging. Chronological and geographical scope: the territory of Ukraine from 1991 to the present. Theoretical and methodological basis of the research includes works by Ukrainian and international scholars in design, ethnoculture, and visual communication, such as V. Danylenko, V. Kosiv, N. Udris-Borodavko, O. Hanotska, I. Yurchenko, V. Kryvoshei, N. Sbitnieva, T. Bozhko, O. Chuieva, I. Hamova, and others. Research methods: – historical-cultural, semiotic, marketing, and ethnodesign approaches; – comparative analysis; – elements of quantitative (surveys) and qualitative (expert interviews, content analysis) methods; – design practice as an applied research form. Theoretical significance lies in the scholarly reconstruction of interactions between ethnocultural traditions and packaging design, offering new approaches to studying the visual identity of Ukrainian products. Practical significance lies in the potential application of the results by designers working with ethnocultural themes, as well as by researchers and students studying Ukrainian graphic design. The findings may serve as a foundation for academic programs and future studies in contemporary Ukrainian packaging design. Scientific novelty. For the first time: – the specifics of ethnocultural traditions in packaging design since 1991 are investigated; – a conceptual approach to integrating ethnocultural elements as a means of visual brand identification is revealed; – a methodology for creating packaging design based on traditional Ukrainian aesthetics is proposed. Refined: – the role of ethnocultural motifs in product competitiveness; – the specifics of color schemes and symbolism in packaging perception; – the evolution of Ukrainian packaging design. Further developed: – approaches to combining ethnic elements with modern technologies; – principles of sustainable design; – studies on how ethnocultural identity influences consumer choice. Author's contribution. The author independently conducted the analysis of ethnocultural features in Ukrainian packaging design, applying interdisciplinary knowledge from cultural studies, marketing, and sociology. All findings related to form-making, visual communication, and ethnodesign concepts were obtained by the researcher independently. In the introduction, the relevance of the topic is justified, and the aim, objectives, object, subject, scope, methods, scientific novelty, and both theoretical and practical significance are defined, along with the structure and content of the work. Chapter One presents a review of sources, defines the scientific terminology, and outlines the methodology. It confirms that the topic remains underexplored, especially regarding the integration of ethnocultural motifs into modern packaging design. Chapter Two analyzes the historical development of ethnodesign in Ukrainian packaging, revealing the evolution from tradition to innovation and the relationship between cultural identity and industry growth. Chapter Three examines global and Ukrainian packaging design trends. Key directions include sustainability, personalization, minimalism, and smart packaging. Emerging trends such as biodynamic materials, nanotechnologies, AI-generated design, and gamification are discussed. Five methodological approaches are outlined: historical-cultural, semiotic, marketing, technological, and ethnodesign-based – each aiming to harmonize tradition with modern design. Chapter Four explores the current state of the Ukrainian packaging industry and the future of ethnocultural design, including neo-folk, modular design, multicultural synthesis, digital technologies, and interactive experiences.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Маслак В. Перспективи розвитку етнокультурного пакування в Україні // Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну. 2023. №6(2). С. 279–287.
- Маслак В. Етнічні мотиви у сучасному шрифтовому дизайні упаковки // Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. №70 (2). С. 66–73.
- Маслак В. І. Історико-мистецтвознавче підґрунтя сучасного дизайну української упаковки (на прикладі розробок студентів ХДАДМ) // Український мистецтвознавчий дискурс. 2024. №2. С. 114–121

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ганоцька Ольга Василівна
2. Olga Ganotskaya

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Божко Тетяна Олександрівна
2. Tetiana Bozhko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5696-1941

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пашкевич Калина Лівіанівна

2. Kalyna Pashkevych

Кваліфікація: д. т. н., професор, 05.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сбітнева Надія Федорівна

2. Nadiya Sbitneva

Кваліфікація: к. мист., професор, 05.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвинюк Людмила Костянтинівна

2. Liudmyla Lytvyniuk

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лагода Оксана Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лагода Оксана Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Штан Геннадій Валерійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна